

ЕФЕМЕРІЙНІ ВШАНУВАННЯ (ВИМПЕЛИ)

Кілька місяців тому Др. Юрій Рибак і Анна Оргинська подарували кілька рідкісних ефемерійних предметів нашому Музею і Бібліотеці. Це такі відзнаки, як членські стрічки з медалями та пам'яткові медалі з нагоди особливих подій, виданих та вживаних українськими емігрантами в Америці. Цей дарунок доповнив та збагатив нашу не малу колекцію подібних експонатів, за що ми сердечно вдячні. Відзнаки такого плану надають цікаві додаткові інформації до писаних матеріалів про діяльність українського зорганізованого життя (церковного та світського) в Америці. Іноді такий матеріал, якщо немає писаної документації, є єдиним доказом існування специфічного товариства, клубу чи доказом проведення події, з'їзду тощо.

Користування розмаїтими відзнаками, такими як медалі, членські стрічки, організаційні шарфи-пояси для вказування приналежності до особливих об'єднань, вказання участі в певних подіях чи хизуванням нагородами та призначеннями застосовувались століттями. До великої міри користування цими речами з роками значно збільшилося з огляду на швидке та легке виготовлення таких експонатів завдяки технологічним інноваціям. Це знову зробило ці речі дешевшими і більш доступними загалом, особливо, менш фінансово спроможним організаціям. Українські емігранти швидко засвоїли вжиток такого роду відзнак у своєму суспільному житті. Вони приглянулись, як американське суспільство та інші етнічні емігрантські групи це застосовують, і пристосували це до своїх потреб. Широке застосування та популярність вжитку, особливо членських відзнак, можна приписати фактові, що їх носіння давало людині почуття приналежності до особливого товариства із своєрідними означеними цілями. Це викликало почуття гордості і зобов'язувало до відданої праці над виконанням цілей організації. Для нас, сьогодні, ці організаційні відзнаки подають додаткові цінні інформації про те, де і коли ці організації були засновані, коли

відбулася подія, кого і що особливо шанували. Іноді тільки на підставі таких відзнак ми знаємо про існування того чи іншого товариства.

Мистецьке виконання стрічок майже завжди включало одночасно американські й українські національні символи, такі як американський прапор або тільки його кольори, національний герб – орел, український прапор або синьо-жовті кольори, тризуб, стоячий лев, зображення патрона організації у формі медалі або пластикового значка з фотографічною репродукцією. Ідентифікаційні написи в більшості подані двома мовами. Стрічки були двосторонні. Головна сторона мала всі важливі інформації і була багатокольорна. Зворотна сторона складалася з чорної сатинової стрічки, назви організації і трьохраменного хреста. Зворотну сторону вживали у час похорону. Ось кілька зразків стрічкових відзнак:

1. Стрічка де-легата на 13-ту конвенцію "Руського Народного Союзу". Конвенція відбулася у вересні 1914 року в Бафало, НІ. Саме на цій конвенції офіційно змінено назву організації на Український Народний Союз. (дарунок др. Ю. Рибак)

2. Стрічка Українського Товариства "Богородчани", яке було засноване 12 червня 1910 року в Нью Йорку. Назва товариства на синьо-жовтій стрічці над написом з висіє прикріплена до червоної стрічки металева медаль із зображенням Тараса Шевченка. Богородчани - село міського типу, яке 1931 р. мало 3000 мешканців. Правдо-подібно, поважна кількість богородчанців з початком 20-го століття емігрувала до Америки, де і створили своє товариство. Як довго це товариство існувало, яка їхня історія – не знаємо. (дарунок др. Ю. Рибак)

3. Медаль-нагорода (без стрічки, яка, знищилася) дана за "щирі організаційну працю" 1914 р. На лицевій стороні медалі на синьо-жовтому полі стоячий лев і кругла печатка з буквами "РНС" (Руский Народний Союз) і латинськими буквами "LRNU" (Little Russian National Union), це перша назва

Українського Народного Союзу. Посередині печатки викарбовані рукописання і постать "Просвіти" з піднесеними руками, в яких вона тримає книгу і смолоскип. На звороті медалі - рукописання - окружене вінком і написом "В лучности сила", ("In union there is strength"). Це було популярне гасло серед українських емігрантів першої і другої хвилі, яке закликала об'єднатись в одну ціле та зупинити нищівні міжусобиці. (Дарунок др. Ю. Рибак)

4. Стрічка члена Братства Архангела Михаїла, яке було засноване 10-го листопада 1912 р. в Стемфорді, КТ. Братство повстало за чотири роки до заснування церкви Св. Володимира в Стемфорді, 100-ліття якої відзначаємо цього року.

5. Пояс члена Товариства "Січ", заснованого в 1920-их роках в Стемфорді, КТ.

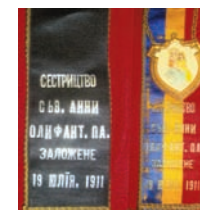

7. Стрічка члена Рутенського Греко-Католицького Товариства Святого Івана Хрестителя в Йонкерсі, заснованого 1904 р. Це було незалежне товариство, яке 1936 р. мало понад 100 членів і 15000 до-

лярів в касі. Дальша історія - невідома.

8. Стрічка члена сестринства Св. Анни в Олифант, ПА, заснованого 1911 р.

9. Стрічка члена Греко-Католицького братства Св. Петра і Павла в Коговз, НІ, заснованого в липні 1906 р.

Маємо більше подібних членських стрічок церковних братств, сестринств, відділів

Українського Народного Союзу, Провідіння, громадських установ, важливих з'їздів тощо. Проте, багато подібних відзнак через недогляд було втрачено. Надіємось, що ті, котрі прочитають цю статтю, відгукнуться на неї. Якщо маєте, або знаєте когось, хто має подібні відзнаки, незалежно в якому стані, надішліть їх до нашого музею для подальшого збереження.

Любов Волинець